

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretinlu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 fl. v. a.
Pre anulu intregu . . . 12 fl. v. a.

Pentru Romanii:
Pre anulu intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ = 8 „ „
„ 3 — 10 „ = 4 „ „

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tapse a timbrale pentru fisca care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costă 10 cr.

Locuati'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

si in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Deciziile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundentiile regulari si „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Pest'a 9/20 febr. 1868.

(G.) Foi'a oficiale unguresca publica in nrulu s'eu de eri literale reg., prin cari diet'a Ungariei se conchiama pre 20 aprile a. c. si cari le reproducemu mai la vale. Am vediu, ca fili natiunei nostre, cunoscandu importantia momentului, s'au ingrigitu de tempuriu a face toti pasii legali necesarii, pentru ca alegerile, cari se apropia, s'e nu-i afle nepregatiti, pentru ca s'e pota suscepe lupt'a constitutiunale cu poteri unite si cu demnitate natiunale. Dovada viua: resolutiunile natiunale a le conferintiei d'in Timisior'a, cari urmeza mai la vale, dovada: diversele conferintie ale intielegintiei romane de prin deosebitele locuri, tiente totu spre acestu scopu, despre cari parte am reportatu publiculu, parte vomu reportat capetandu informatiunile necesarie.

Deci, in catu pentru Romanii d'in Ungari'a, potemu constata cu multiemire, ca ei — afara de putieni omeni in a le caroru capete inca nu s'a facutu d'ua, si afara de cei ce, pote impinsi de frica nerealegeri, aflara cu cale a pacta cu unguirii — sunt gat'a de lupta si resoluti a desvolta tota energia pentru a rcesit cu deputati natiunali. Ac'est'a o recunoscu si adversarii nostri politici, cari nu-si potu ascunde necasulu pentru natiunale atitudine a intielegintiei romane. Ceea ce adversarii nostri inse nu cunosc, s'eu celu putienu nu vreu s'e cunosc, este tiente a Romaniloru d'in Transilvani'a. In privint'a acestor'a o foia nemtiescanguresca d'in Vien'a scrie, ca „Romanii d'in Transilvani'a nu sci ce s'e faca fatia cu alegerile ce se apropia; unii voru alege, era alii nu voru alege, inse si cari voru alege voru protestat; nasaudenii anume voru face o representatiune de a dereptulu la Corona in care si-voru insfra gravaminele“ etc.

Cumca Romanii d'in Transilvani'a sci ce s'e faca fatia cu alegerile venitorie au doveditu dechiaratiunile Romaniloru d'in Sabiu, Uniador'a Fagarasiu si daca vro foia unguresca ori nemtiesca s'eu altu cine-va ar mai sta la indoiea in privint'a opiniunei publice a natiunei romane d'in Transilvani'a fatia cu alegerile cari sunt la usia, apoi eca acea opiniune publica, pipaita la fatia loculu in Transilvani'a si resumata de unu fruntasu alu intielegintiei romane de acolo in urmatoriele cuvinte:

„Romanii d'in Transilvani'a nu voru participat la alegeri; era in casulu, candu in cutare comitetu comitatense nu s'ar' fi radicatu neci o voce d'in partea Romaniloru, s'eu plane candu cutare comitetu ar' fi decisu a alege, in contielegere si cu concursulu membriloru romani d'in acelu comitetu, — Romanii condusi de fili devotati binelui maicei lor, voru afla ocaziunea chiaru si in diu'a alegeri pentru a dechiarat ca nu participa la alegere, aretandu motivele acestei neparticipari.“

Spre dovada, cumca Romanii d'in Transilvani'a intr'adeveru „sci ce s'e faca“ fatia cu alegerile pentru diet'a d'in Pest'a, servesca si resolutiunea conferintiei d'in Desiu, care se descrie mai la vale, pre cum si urmatori'a

Dechiaratiune.

Noi suscritii locuitori in Girisiulu Ariesiului, ca fideli fii ai natiunii romane, ne dechiaramu francu si fara neci o reserva in aintea opiniunii publice, ca, dupa ce diet'a Ungariei si-a arogatu dreptulu d'a se amesteca in afacerile publice ale tieriei nostre autonome, fara de concursulu si consimtiementulu natiunii romane, si dupa ce legile injuste, facute in aceea dieta ne au impinsu de pre terenulu activitatii reducundu-ne la una stare deplorabila, nu potemu s'e luamu parte la alegerile de deputati pentru diet'a d'in Pest'a: deci

1) noi acceptamu redeschiderea dietei nostre in

Transilvani'a, in care s'e se reguleze drepturile Transilvaniei fatia cu Ungari'a;

2) noi nu potemu pricepe, cum pote fi, ca, dupa ce Uniunea s'au facutu fara de voi'a nostra, prin diete cari n'au fostu espressionea vointiei natiunii romane d'in Transilvani'a, s'e se pretinda de la noi, ca s'e alegemu deputati pentru una dieta basata pre doue legi electorale, un'a in Ungari'a, corespundentia tempului presinte, alt'a in Transilvani'a, feudala si prin urmare nedrepta pentru interesele natiunii romane.

Ne rogamu, ca ac'esta dechiaratiune a nostra s'e binevoiti dle Redactoru a o publica in diuariulu Dvostre „Federatiunea.“

Girisiulu Ariesiului 11 fauru 1869.

(Urm'za 37 de subscrieri.)

Conclusulu

Conferintiei natiunale romane, tiente in Deesiu in 15/3 februaru 1869. (fiindu de facia 180 de insi.)

Considerandu, ca ordinatiunea ministeriala ddto 23 decembre 1868 nr. 24,129 referitoria la alegerile de deputati pentru diet'a viitoria d'in Pest'a, cu privire la Transilvani'a este estuinti'a legii de uniunea Transilvaniei cu Ungari'a;

considerandu ca legea uniunei s'au adusu fara invoirea si fara concursulu natiunei romane, si inca cu total'a desconsiderare a ei, si a justeloru ei pretensiuni;

considerandu, ca legea electorala feudala transilvana d'in 1848 sustienuta prin legea uniunei, lipsesce pre natiunea romana chiar' si de cele mai de pre urma mediloe, ca s'e pota ave o representatiune corespundentia pusetiunii si insemnetatii sale politice, si care s'e fia in stare de a reelupta pre cale legala drepturile politice natiunale, inca in anulu 1867 prin decretu regescu unilateralminte scose d'in valoare;

considerandu, ca dupa cele petrecute in sesiunea trecuta a dietei pestane, natiunea romana nici ca pote ave cea mai mica sperantia, ca justele ei pretensiuni se voru multiam;

considerandu, ca intr'unu statu, care barem dupa nume ar' fi statu constitutiunale, fie-sce care alegatoriu este indreptatitu de a se folosi s'eu nu de dreptulu s'eu electoralu —

Dechiaramu:

ca pre langa tota supunerea neconditiunata tronulu, si pre langa reverintia cuvenita legiloru, — sustienendu si cu ac'esta ocaziune toti pasii legalmente facuti in interesulu si pentru ascurarea existintiei politice a natiunei romane, de catra fii ei cei adeverati, si respingandu tote calumniele de ilegalitate, — nu ne potemu demite la alegeri — fara ca s'e lovimu in demnitatea si onorea nostra natiunala, si pentru aceea nici ca vomu candida, nici ca vomu alege ablegati pentru diet'a viitoria d'in Pest'a!

Noi Franciscu Iosifu

d'in indurarea lui Dumnedicu Imperatu alu Austriei, Rege alu Boemiei etc. si Rege apostolicu alu Ungariei.

Iubiti credintiosi!

Tienendu-se de detorintiele Nostre de Domnitoriu a grigi de escurarea fidela si puntuala a legiloru tieriei:

dupa ce §. 1. alu Art. de lege IV de la 1848 ordinez, ca diet'a s'e se conchiame in totu anulu la Pest'a;

si dupa ce interesele morali si materiali a le natiunei pretindu cu intetire deslegarea catu mai rapede a numeroase cestioni pendinti:

la propunerea consiliulu nostru ministeriale am decisu, s'e conchiama pre magnatii si represintantii tieriei la diet'a ce se va deschide la 20 aprile a. c. in liber'a cetate regesca Pest'a.

Dreptu ce prin ac'est'a ve insarcinamu cu seriozitate: ca fara amanare s'e faceti tote despusetiunile, cari in intiesulu legi sunt necesarie, pentru ca deputatii — alesi in numerulu si modulu ordenatu prin V Art. de lege creatu de diet'a d'in Posionu de la a.

1847/8, prin II Art. de lege alu dietei d'in Clusiu de la a. 1848 si in fine prin §. 4. alu Art. de lege XLIII de la a. 1868 — s'e se pota infatisia la diet'a amintita, si activitatea legelatiunei s'e se pota incepe fara impiedecare la diu'a si loculu aretatu. Carora de altmintrea vi remanemu aplecati cu gratia Nostra imperatesca si regesca.

Datu in Vien'a, la 6 februaru, una mia optu sute siesedeci si noue.

Franciscu Iosifu, m. p.
C. Iuliu Andrássy, m. p.

Bunavointia magiara.

(b. ni) — Este constatatu acelu adeveru ca, candu romanii Tranni incepu a se orienta mai bine in politic'a loru natiunala si se impulpa a-si emenda erorile comise in aceea, inimicii loru seculari in anim'a loru malitiosa, in necasulu lor, nu sci ce s'e mai faca, ce s'e intreprinda, ca s'e i pota abate de la convictiunea lor salutaria, spunu ma si jura: ca nu procedu bine (romanii), nu-si cunosc interesele; aducu ei si martori de aproape si d'in departare (se intielege: totu de conduit'a lor) numai ca s'e aiba crediementu; producu ei si documinte (vedi bine false) numai ca s'e i pota convinge, ca s'e nu proceda cum cugeta mai folositoriu si mai ratiunabile; acesti inimici si-dau tota trud'a a face pre romani s'e creda ca si Gergesenii: ca mai multu pretiuescu o turma de porci de catu s'e fie eliberati de dracii cei torturatori; — chiaru ac'esta rola a imbracatu-o si „Házánk“ cu corespundentele s'eu P., care v're s'e faca d'in romanii Tranni nisce Gergesenii si s'e dica libertatii lor natiunale: „esi d'in otarele nostre, nu ne dauna de institutiunile si legile cele salvatorie care le amu ereditu dupa credintia ce o avemu de la dieii ce resiedu in Olimpulu magiaru!“

Insc. romanii Tranni nu voru s'e fia Gergesenii, ei pentru Salvatorele lor, pentru patri'a si libertatea lor natiunala nu voru crutiati nici o jerfa pana nu-si-le voru asigurati in proprietatea lor, voru tiente la calea ce au apucatu a o nimeri si pre care nu mai voiescu a ajunge ca s'e se mai inchine dieiloru celoru straini d'in Olimpulu magiaru; ei remanu langa Laru loru proprii, in patri'a loru mama, la caminulu lor, pre acesti-a i voru onora, acestor-a se voru inchina, ca-ci: acesti-a i au aperatu si pana acuma de minciinosii si cutropitorii diei ai neamulu lui Magogu.

Dar' ca s'e nu ni se dica: ca suntemu stupidi si nu intielegemu bunavointia veciniloru nostri magiari cu care d'insii voescu a ne duce in paradisu; nice ca nu avemu motive plausibile pentru cerbicia nostra care o opunemu fericitoriloru nostri magiari: s'e vedemu asi cam in trecatu ce-va d'in valorea documinteloru de bunavointia a veciniloru nostri cu care totu mereu se intrudeza de a ne capacita despre marele bine ce ni-lu voiescu d'insii; apoi cate-va si d'in motivele nostre cele de cerbicositate, de a nu recunosce si a nu da mai multu crediementu acestor vecini binevoitori.

Natiunea magiara — domnulu si eredele sempiternu alu Ungariei si tiereloru ei sorori, si mai scie bunulu d'ieu a cate tierie d'in lume, ca-ci de pre unu tronu de dominatiune vasta si puternica ni vorbesce „H.“ (vedi nr. 10 si 11 d. „Fed.“) — cu campionii s'ei, ne a radicatu pre noi romanii d'in pulvere la ce'a ce suntemu asta-di, adeca: a) ne au scosu d'in servitude si ne-au donatu cu libertatea cetatianesca; — b) ni-au deschisu terenulu si ni-au ajutatu de ni-am potutu face scole, a ne cultivat noi si limb'a nostra, in care acumu suntu 25 ani, in salonele conversariloru abie amu fi cutezatu a o vorbi si a ne exprima ideile intr'insa; — c) ni au ajutatu la imbunetatearea starei nostre materiale si spiretuale; — d) ni au largitu terenulu de dreptu, ca intielegintia nostra s'e pota ocupa oficiele cele mai remarcabile de statu si membrii natiunei nostre s'e duca rolu ca representanti in legelativa; — e) ni-au concesu usulu limbei nostre in municipie si administratiune; f) ni imbunetatesce necurmatu starea nostra besericisca si scolaria si ni se va da la acestu scopu si subsidiu de statu, etc. etc. — si tote aceste mari daruri de fericire natiunea magiara ni le au datu, si inca d'in bun'a sa vointia, d'in liberalitatea sa istorica ce'a pana la lucsuria, nici o influentia straina n'a silitu-o la ac'est'a, ce? nici de amenentiarile si demonstratiunile d'in Bucuresci nu s'a temutu, ci ac'e-

ste-a numai i a causatu impresiuni rele in câtu in mai multe cestuni de o insemnătate mai mica n'au mai potutu sê face romanilor mai multe concessiuni. —

Aceste sunt gravele motive, cu a caroru-a potare de adevêru „Hazánk“ si ascultatorii sêi, si-lau trud'a de a capacita lunea despre cerbicosia si retacirea cea piramidala a remanilor ardeleni candu acesti-a nu voiescu sê fia recunoscatori pentru atâtu amaru de daruri pretioase ale bunavointiei magiare.

Inse romanii ardeleni, la a caroru-a adresa mai cu sêma scrie „Hazánk“ remanu cerbicosi si mai bine voru sê fia in retacire de câtu a mai recunosc in natiunea magiara pre Salvatorulu loru, de câtu a se mai sul in Ierusalimulu magiaru spre a i strigã „hosana!“ pentrucã ei s'au convinsu acum pana la greata de valoarea bunavointiei magiare — pomulu celu funestu alu Evei.

Acesti romani, nu voru recunosc in veacu pre magiaru de uniculu domnu si erede alu Ungariei, Transilvaniei si alu celoru-al-alte tiere socie, pentru câ ei sciũ: câ magiarulu singuru ca atãre dupa lege si dreptu n'a fostu nici odata pana in 1848, staturile si ordinile compuse d'in toti privilegiiati natiuniloru conlocuitoarie au fostu pana aci domnulu si eredele usurpatoriu; cu ce dreptu dar' se intrudêza acum magiarulu singuru in locul acestui usurpatoriu, câci in egalitate si fratietate acest'a nu pote avê nici o basa? cunosce si romanulu unu dreptu, dupa care una natiune pote usurpã singura dominatiunea, dreptulu fortiei, dreptulu pumnului, dar' fortia cu fortia, pumnu cu pumnu se pote respinge, si domnulu de asta-di pote mane se planga fãra mangaiare pre ruinele dominatiunii lui celei superbe si inganfate.

Si deca „Hazánk“ cu magiarii sêi tienu la o asiè dominatiune preste tote tierele si natiunile d'in regatulu lui st. Stefanu, tienu la principiulu: câ aceste tiere sunt ereditatea loru eschisiva si natiunile nemagiare sunt bunulu loru, pre contulu caroru-a natiunea magiara are dreptulu a-si edificã si radica dominatiunea sa, atunci sê porte bine de grige si bine sê se feresca de alta parte sê nu condamneze acestu principiu si in alte natiuni, care pote s'aru radica a-si edificã si ele totu dupa asemenea regula vre-o dominatiune, si pote chiaru si in contulu natiunii magiare, ut esempla docent.

Cãta este natiunea magiara si in ce conditiuni favorabile ea sê fia sigura de o asiè dominatiune? care i sunt midilococele de putere pentru a si-o potê sustienê si perpetuã? numerositatea si compactiunea ei? ori dora cultur'a ce'a mare in sciintie, arte si comerciu? ori ayutã materiale? sêu dora limb'a cea culta si latita? ori dora tactulu celu blandu si binefacatoriu de oarmuire? sêu dora legile si institutiunile ei cele liberali — cum crede — pana la lucsuria etc.? Se insiela tare candu crede, câ tote acestea sunt la aceea inaltime de demnitate si umanitate, câtu tote natiunile nemagiare numai au sê amble si ascepte dupa altu ce-va de câtu: sê strige „hosana“ fiiloru lui Magogu!

Natiunea magiara n'a radica inca pre nice una alta natiune d'in pulvere, cu atãtu mai putienu pre natiunea romana; unde suntu titlele natiunii magiare la acêsta pretensiune? elibararea tieraniloru d'in iobagia si investirea loru cu libertatea si egalitatea civila? Natiunea magiara singura ca atare n'are nemica d'in acestu titlu, Staturile si Or-

dinele compuse d'in toti privelegiati natiuniloru ar' potê avê mai multu, câ-ci prin corpulu acestoru-a s'au proclamatu mai antãniu principiele amentite, nu inse prin corpulu natiunii magiare ca a tare, parte mare si ea aservita fiindu; — inse si titlulu staturiloru si alu ordineloru se intuneca cu totulu de lumin'a giurstãrile acelu tempu, care lumina n'au creatu-o Staturile si Ordinele Ungariei ei progresulu tempului, civilisatiunea, care strigã a supr'a loru si caroru-a au trebuitu a se supune si a le da tributulu neconditiunatu: éca! unde e titlulu stergerei iobagiei si alu introducerei libertãtii si a egalitãtii cetatienesci, prin urmare nu-si aroge natiunea magiara unu titlu pe care nu l'a meritatu.

(Va urmã.)

Resolutiunile

Conferintiei natiunale generale d'in Timisior'a.

Resolutiunea I.

Se respica multãmire dlui Antoniu de Mocioni pentru conchiamarea conferintiei; totu o data se dechiara recunoscintia tuturor membriloru ilustrei familie se Mocioni pentru trecutu si incedere pentru viitoriu, cu rogarea, ca d'insii, sêu câte unulu d'intr'insii, si de aci nainte pururea, de câte ori va cere trebuintã, sê-si radice vocea si se adune si suatuesca si conduca intielegintãa poporulu in lupt'a pentru natiunalitate. (Primita cu unanimitate.)

Resolutiunea II.

Se respica votu de incedere si recunoscintia publica deputatiloru natiunali de la diet'a trecuta, cari votara pentru proieptulu de lege combinatu in caus'a natiunalitatiloru intre doputatii romani si serbi; acelu proieptu de lege se dechiara de alu conferintiei; elu se va sustienê si aperã si mai de parte cu tote midilococele legali. (Primita cu unanimitate.)

Resolutiunea III.

Se recunosc de unu midilocu legale eficace si se va infintia o partita politica natiunale de sine statatoria, ai ca rei-a membri sê nu stêe in legatura si solidaritate cu alta care-va partita politica. (Primita cu unanimitate.)

Resolutiunea IV.

Se statorisce urmatori'a Programa pentru partit'a politica natiunale de sine statatoria:

1. Solidaritate cu natiunile patriei de asemenea interesu.
 2. In caus'a natiunalitatiloru tienerca la proieptulu de lege alu deputatiloru romani si serbi de la diet'a trecuta.
 3. In caus'a Transilvaniei tienerca la cunoscutulu proieptu de resolutiune alu deputatiloru romani.
 4. Fiinducã dupa esperiintiele de pana acum n'a potutu a nu fi observatu unu felu de nescu internu intre art. de lege alu XII d'in 1867 si intre negatiunea egalitãtii de dreptu pentru natiunile nemagiare: d'in caus'a acêst'a este detorintãa partiei natiunale, a privi acestu articlu de lege si d'in acestu puntu de vedere si alu combãte cu tote midilococele legali.
 5. Spriginirea programulu natiunale alu croatiloru in privintãa autonomiei tierei loru.
 6. Regularea municipieloru pre bazea cea mai lata a democratiei si autonomiei.
 7. Adoptarea principiiloru liberalismulu si democratiei in tote sferele organismulu vietiei publice.
- (Primita in privintãa punturiloru 1, 2, 6, 7, cu unanimitate, in privintãa punturiloru 3, 4, 5, cu o maioritate aproape de unanimitate.)

crulu ce face, lu silescu sê-si usiureze greutatea inimei sêu prisosulu bucuriei intr'unu siru de cuvinte pline de poesia. De aceea poesi'a populara, nascuta fãra premeditatiune nici calculu, este fidel'a reflectare a impresiuniloru tieranulu, icon'a expresiva a celoru ce se petrecu in elu in momentele agitãtiunii triste sêu vesele, fãra nici o esageratiune si fãra nici unu decoru

Lucrulu se petrece cu totulu alminterea la poetii culti; acesti-a cu tota inspiratiunea loru, avendu a publicã poesi'a, mediteza, mai calcula de unde sê incêpa, pre unde sê trêca si cum sê finêscã, ca sê face si pe ceia-l-alti sê simta cea ce si ei au simtãtu; ér' candu fãra sê simta, iêu condeiulu in mana, trebue si mai multu sê mediteze despre midilococele ce au a intrebuintã pentru a trece de inspirati. Poporulu in acêsta privintãa este mai francu, nici câ gandesce a trece de poetu, si candu repeta inaintea altoru-a in modu poeticu, cea ce in singuratete simtã personalu, se sfiesce de a se declarã de autoru, dice câ de la altulu audf cãnteculu. Éca de ce autorii poesiiloru populare remanu pentru eternitate necunoscuti. Candu in Rumeli'a, intrebai mai multi pastori cum se scotu la ei cãnteculu si de ce nu se cunoscũ poetii, cari le scotu, unulu d'in oi mi respunse:

— Dta scii carte, ai cetitu multe, n'ai aflatu unde-va cum se face acêst'a?

La respunsulu meu negativu, elu replicã:

Apoi, éca cum: candu dupa tote necesarile ce avemu ne vine vestea de noue biruri grele si gandimu câ avemu sê ne vindemu si pe copãii nostri ca sê le platimu, mergemu du-

Resolutiunea V.

Insinuatiunile ce se facu natiunalistiloru romani d' diferite pãrti contrarie, ca si cum caus'a loru natiunale miscãrile si luptele intru interesulu acelei-a, ar' cuprinde a curi contr'a tronulu, patriei si constitutiunii, — ca unele stau in contradicere cu caracterulu, cu totu trecutul si presentulu natiunii romane, si asiè-dara ca neintemeiate, ca e lumnie tendentioase, intru interesulu patriei se iêu la cunoscintia cu cea mai viua parere de reu, fiindu ele calificate d'ingreuã si periclitã dezvoltarea si fericirea patriei comar éra intru interesulu adevêrulu se respingu cu tota resolutiunea. (Primita cu unanimitate.)

Resolutiunea VI.

In lupt'a pentru natiunalitate, Romanii d'in Ungaria si d'in Banatu facia de alegeri si de dieta voru urm'a poli c'a de activitate. (Primita cu unanimitate.)

Resolutiunea VII.

Candidatii si respective deputatii natiunali au a se obliga cu parol'a de onore, cumcã se voru tienê de partit'a natiunale, si de program'a ei.

(Primita cu voturi aproape unanime.)

Resolutiunea VIII.

Nici unu deputatu natiunale nu pote primã vr'unu oficiu de statu. (Primita cu unanimitate.)

Resolutiunea IX.

Pentru privighiare a supr'a alegeriloru si conducerea spriginirea loru in tote, intru interesulu partiei natiunale, va infintia

1. Unu comitetu centrale in Temisior'a de celu pucã 15, celu multa 25 membri d'in locu si de prin pãrti; — é prin midilocirea acestui-a se voru infintia
2. Comitete natiunali particulari in tote comitatele, unde nu existu inca; — mai departe prin staruintãa acestor se voru infintia —
3. Comitete cercuali prin tote cercurile si comunel cari comitete voru stã intre sine in atingere, in legatura si concludere cu comitetele comitatense si respective cu comitetulu centrale.
4. Comitetele cercuali voru avê nemidilocita ingrinigãrie voru lucrã si de a dreptulu si prin comitetele comunale voru conduce la inseriere si votare pre alegatori, si tote ele voru midiloci adunãri pentru a pune candidatu si a-i la acestui-a parol'a natiunale, precum si pentru veri care alitrebuintia.

Cand uun cercu n'ar' avê candidatu natiunale sêu s'ar' potê intruni pentru punerea unui atare, éca, respectu partit'a natiunale de acolo, va face apelu la comitetulu comitatense, resp. centrale, si acêst'a va intreveni cu suatulu sa, si cu concluderea sa.

5. Comitetele sunt impoterite a incheia compromise cu alte partite politice — intru interesulu alegeriloru natiunali comitetele cercuali inse pururea numai cu scirea si pre la ga suatulu comitetulu superioru. (Primita cu unanimitate.) (d. „Alb.“)

Ordenatiunea ministerulu r. ungurescu pentru aperarea tierei câtra tote jurisdictiunile.*)

(Urmãro.)

33. Lips'a testimoniiloru amintite in punt. 31 sub A. a), cu raportu la adevêrirea culturi mai inalte, se pote si ploni prin depunerea esamenulu recerutu (punt. 31 sub A. b)

*) A se vedê nr. 7, 11 si 17 „Fed.“ a. c.

F O I S I O R A.

Romanii d'in Macedoni'a si poesi'a loru populara.

(Urmãro.)*

XIII.

Este timpu acuma sê trecemu la poesi'a populara a Rumeliotiloru, dupa ce vomu dice cate-va cuvinte despre poesi'a populara in genere.

Cand u dicemu poesia populara, intielegemu poesi'a poporulu necultu; ea se deosebesce de poesi'a ce'a-l-alta, cea culta, inainte de tote câ nu se cumpune de tieranu cu condeiulu in mana, nici cu scopu de a face si pe cei-al-alti sê simta ace'a ce si elu simte sêu a simtitu, si circula pr'intre poporu nescrisa si fara a se sci autorii ei. Poesi'a populara nu este rezultatulu premeditatiunii, nici alu sciintiei poetice; câ-ci tieranulu considera o astfelu de ocupatiune ca neserioasa si vana, antãiu fiindcã nu este aptu de acêst'a, apoi fiindcã n'are nici unu profitu materialu, de care are imediata trebuintã, ci este pentru d'insulu o perdere de timpu, pe care lu pote intrebuintã in capetarea midiloceloru materiale de existintia. Ea dar' se nasce spontanu si numai candu tieranulu este agitatu interioru de impresiuni, sentimente si pasiuni tari, cari, fãra voi'a lui si fãra cunoscintãa lui de lu-

*) A se vedê nr. 5, 6 si 11.

pa oi si mirloesimu (ne plangemu sortea) ca betranele mortu.

— Ce diceti atunci? lu intrebai eu.

— Ce sê dicemu, respunse elu, „vai de noi, vai de noi am s'armamu fãra de oi, dai si dai si totu n'ascachi, pana te vindi si la hasachi“ si d'alu de astea multe d'ale nostre.

— Eu mai spune-mi, i disei.

— Ce sê-ti mai spunu, ai sê ridi, respunse.

Am insistatu multu sê audu finitulu, a fostu imposibil se sfiã sê spuna cãnteculu, pentru câ elu lu facuse si erã prepre in elu sentimente personale ale lui. Totu asiè mi se spusu ca sê petrece si candu sunt ocupati si de alte sentimente, candu pastorulu incepe pentru prim'a ôra a simtã amorulu si se afla in neodihna d' si nôpte, gandindu totu bobiectulu neodihnei sale, mergo dupa oi si fãra sê scie ce face, elu vorbesce singuru si murmura cãnteculu, care are bobiectulu suferintãa sa. Asemenea candu elu este greu bolnavu si gandesce la môrte, adancu mahnitã câ lasa oile orfanã câ lasa totu ce l'a desfatatu in natura, singuru éra-si fãrã voi'a lui in momentele acestoru gandiri melancolice si reve sa greutatea inimei in cãntecu dorerosu sêu existentu de care descrie patim'a analoga cu a lui, sêu altulu, care é totã imperfectiunea lui in rime-si cantitatea prosodica, i é prime sentimentulu. Totu asiè si la sentimente vesele. — Acãsta poesia este prim'a forma a sentimenteloru. Calitãtile sunt veritatea si sinceritatea pasiunii spontanee, apoi espressionu viua si incolorata a ei, cari proviniu d'in acêst'a, cuvintele prin care se exprima, sunt cu totulu materiale personificate pana la unu punctu, pentru câ poporulu necultu

pelulu Macedonski si drapelulu nationalu! Lupt'a dar' este vechia si nimene nu se mai pote amagi!

Patru ore dupa Amedi.

Asta-di camer'a s'a intrunit si s'a complectatu mai de demanția decâtu in tote dillele; ea erà împinsa de detori'a d'a se află la postulu ce i a incredintiatu natiunea, in situatiunea grava creata de greutatea dlui generariu Macedonski, care coversiesce cum a dîsu eri d. Brateanu, in cumpena tienuta de ministeriu, liniscea si stabilitatea natiunii intrege, consoiinti'a majorității represintatiunii tierei.

Cea d'antâiu cestiune ce s'a radiecatu, a fostu unu respunsu alu dlui primu ministru la cestiunea personale cu care se inchiaia siedinti'a de eri. Apoi d primu ministru, luandu cuventulu pentru a face o comunicare, spuse că in urm'a votului datu eri de Camera ministeriulu a depusu demisiunea sa in manele Mariei Sale Domnitorului. Mari'a Sa inse n'a primitu-o, s'acumu ministeriulu, conformu usului constitutiunale, va face unu nou apelu la natiune, pentru ca ea se judece intre camera si ministeriu. Ministeriulu invita inse pe camera ca pana candu va veni cu decretulu de disolvere, conformu promisiunii ce a datu, sê voteze bugetele, câ-ci nu le voteza ministeriulu, ci tierei; si cu atâtu mai multu trebuie sê le voteze, cu câtu bugetulu d'in anulu trecut cu care sê urmeza acum, este cu multu mai mare de câtu celu propusu anulu acest'a.

Cum respunde Camer'a la acêsta comunicare a dlui primu-ministru? Cum respunde acêsta Camera esita d'in fâra de lege, d'in influentia morala in fine, cum dîcu acei ce nu intielegu decâtu influentia poteri brutale? Cum respunde acêsta Camera servila, inepta, lasia, ce nu se misca decâtu dupa sprincen'a, dupa degetulu unui omu, alu dlui Brateanu, care adi — dupa promisiunea data eri — nici n'a venitu la siedinti'a? Ea respunde adi, cum respunde si prin votulu de eri. Acêsta Camera lasia si servila dete spectacululu ce pote nici o Camera n'a datu inca in Europ'a: ea primi cu aplause otarirea tronului si cererea d'a se votă bugetele mai nainte d'a fi disolvata, câ-ci ea, representatiunea tierei, nu credea că are dreptulu si greutatea d'a se pune in cumpena, cu interesele averii publice, precum ministeriulu a crediutu că are dreptulu a pune in cumpena unu singuru omu, fia elu si generariulu Macedonski, nu numai cu interesele averii publice, ci chiaru cu acele ale linisicii si stabilității natiunii in impregiurările politice ce scudue Oriintele.

Pentru a da mai curendu bugetele cerute de ministeriu, si pentru a scurtă pe câtu i erà prin potintia starea anormale si vatematoria pentru autoritatea lucrărilor statului, ce se servescu c'o camera ce tier'a intrege trobeu s'o considere ca disolvata, dupa dechiarea ministerului, ea faci o propunere d'a se votă in blocu si de indata bugetulu, astu-felu cum a fostu modificatu de comisiunea bugetaria. Aci D. C. A. Rosetti motiva si presinta urmatori'a

Propunere.

„Avendu in vedere declaratiunile ministeriulu că Adunarea urmeza a fi disolvata;

„Considerandu că bugetele Statului pre anulu 1869 nu sunt inca votate in totalu;

„Considerandu că pentru a le votă si ecilibră Adunarea ar avè neaperata trebuintia d'o mai lunga desbatere si de o perfecta incredere reciproca intre ambele poteri ale Statului care incredere acum a voitu guvernulu ca se nu mai esiste;

„Adunarea voteza in totalu bugetele pre anulu 1869, astu-felu precum s'au elaboratu si ecilibratu de comisiunea bugetara, d'in care au facutu parte chiaru doui d'in ministri actuali, suprimendu-se tote sporurile si scaderile facute pan' acum in discutiunile urmate.

„C. Lapati, C. Gantacuzino, Gr. Eliade, Chitiu, A. C. Goleacu, Siaicaru, P. Opranu, Gr. Serurile, Achile Teochari, St. Budurescu, C. Christescu, I. Nicolescu, R. Campiniu, E. Carada, Zeucianu, A. V. Ionescu, Ap. Manescu, B. Radianu, I. Lerescu, M. Atanasiu, Gr. Iorgulescu, Pr. G. Sierbanescu, Pilatu, Al. Gianu, C. A. Rosetti, N. C. Zetrianu.“

Dupa ore-cari reserve facute de ministeriu in privintia unoru ingagiaminte la cari trebuie sê facea onore, cu tote câ nu sunt prevediute in bugetu, acesti deputati ai majorității cari, dupa unii, nu sunt miscati de câtu de pasiuni de partite, de intentiuni subversive, cum sê dîcea eri in Camera, de conspirări de resturnări, votara in unanimitate propunerea d'a se da in blocu bugetele cerute de ministeriulu ce disolve. Apoi votara intr'o ora luarea in considerare, pre article si in totalu legea bugetara, s'astu-felu satisfacundu tote cererile ministeriulu, d. primu Ministru nu mai avu de catu a se sul la tribuna, a multiami insu-si dsa ca Romanu, Camerei pentru purtarea sa si a citi apoi decretulu de disolvere. Repotite strigate de „Traesca Carolu I! traesca libertățile publice!“ si aplause prelungite primira donnesculu mesagiu de disolvere. D. Donici, ce ocupase fotoliulu presiedintiei, se scola in piciore, anuncia radiecare siedintiei, incetarea functiunilor acestei Camere si termina cu strigatulu, „traesca Constitutiunea!“ Strigatu repetitu cu caldura de tote gurele împreuna cu acelu de „traesca Carolu I!“ ca numele acelu-asi drapelu santu in giurulu carui-a au a luptă si in viitoru.

Senatulu nu s'au disolvatu, ci numai s'au amenatu pana la intrunirea camerei conchiamande.

Noutati Straine.

ISPANIA. Diariulu „Frankf. Ztg.“ reproduce in detaiu deschiderea solemnă a Cortesului in Madridu, intemplata la 12 l. c. Ca on. pub. sê aiba unu conceptu mai chiar' despre acêsta solemnitate, reproducem urmatorielle:

„De si solemnitatea erà anunciata pre 2 ôre dupa amedi, totu-si pre la 11 ôre nu mai poteai află locu pre tribunele cele rezervate; nu înnumai aceste au fostu ocupate pana la indesuire, ci chiar' treptele si intrările loru erău pline de omeni. — Pentru a potè strabate la galeriele cele nereservate, se dîce că mai multi d'in poporu ar' fi petrecutu noptea intréga la trepte. In stradele, pre unde erà se tréca conductulu, s'a coadunatu inca cu ore mai de tempuriu o multime grandeosa: tote balconele caselor au fostu ornate serbatoresce, éra de pre celu-a alu secerariulu consulatulu statelor americane falfaiă stendarulu natiunii republicane si erà indesuitu de privitori curiosi. Gard'a nationala si militi'a formău unu spalieru incepundu de la palatiulu presiedintelui ministeriulu pana la cortesu. La 2 ôre sunetulu campanelorulu annunciă madriteniloru că conductulu s'a pus in miscare. In aintea conductului pasiă unu pichetu de gendarmi, dupa acestu-a urmău eroldii ornati cu insemnele congresului, acestoru-a li urmă corpulu oficialiloru Madridulu condusu de presiedintele sêu Rivero, a carui garda de onore o formău voluntariu libertății. Dupa acesti-a urmă deputatiunea provinciala, ministri in caretele loru si in fine Serrano si Prim, cari ambi siedeau in uniforma de maresialu intr' unu echipagiulu. In urm'a echipagiulu pasiău ajutorii ambiloru generali, precum si fiulu lui Prim, unu fecioru de 12 ani, călare si in uniforma de locutenente de cavaleria; éra in fine unu regimentu de cavaleria inchiaia conductulu. Ajungundu la palatiulu cortesului, regenti'a provisoria fu salutata cu ovatiuni entusiate. Dupa ace'a Serrano se sul pre tribuna si ceti cuventulu de tronu, care la mai multe pasuri fu intreruptu de aplause entusiastice. — Dupa finirea lui, cortesulu intonă: „Traesca regenti'a provisoria!“ éra trei sêu patru voci eschiamau: „Traesca Prim!“ cari inse fure suprimate prin strigatulu: „Viva la Republica!“ care resună de pre tribune si d'in stang'a; acesteia-i a respunde drépt'a cu unu „Viva la monarquia democratica!“ pana candu in fine s'a scolatu Serrano adresandu-se cu urmatorielle cuvinte câtra adunare: „Domnii mei! primulu „Sê traesca!“ se cuvine adi suveranității cortesului constituantu!“ Cuvintele generariulu fure primite cu aplause entusiastice. Doue-dieci si un'a de salve annunciara capitalei deschiderea cortesului constituantu. Una impuscatura, ce s'a facutu inaintea palatiulu cortesului d'in partea unui petulantu, a provocatu ore-si care alarma, care causă una imbuldîre mare, de unde multi au scapatu cu manele si picioarele frante; altu-cum festivitaea nu s'a conturbatu prin neci una demonstratiune. Totu Madridulu a fostu in miscare, inse multimea de pre strade su decursulu conductului nu intonă neci unu „Viva“ lui Prim sêu altui-a, pentru că cei presinti se pareau a fi numai curiosii.

ANGLIA. Parlamentulu Britaniei s'au deschisu in 16 l. c. Regin'a s'adresă câtra reprezentanti tierei precum urméza:

Lordiloru si domniloru! Fiindu terminate organizatiunile necesarie provocate prin repasirea administratiunei d'in urma vinu a cere suatulu dvostre. Cu interesu specialu vi potu recomandă acum reinceperea lucrărilor dvostre, candu partea legislatorei esita d'in poporu s'a alesu de poporulu meu loialu si credintiosu prin largirea insemnata a dreptulu de alegere.

Sum in pusetiune, a ve incunoscintia că relatiunile nostre câtra tote poterile straine sunt cele mai amicabile, si credu, că si d'insele nutrescu acele sperantie cu sinceritate de cari sum eu petrunsa intru interesulu sustinerii pazei. In totu timpulu mi voiu da silinti'a a intrebuintia numele si influentia mea pentru promoverea acestoru afaceri de cea mai mare importantia. In comunu cu aliatii mei amu nisuitu, prin intervenire amicabile, a esoperă o complanare de diferentie, cari se escara intre Turci'a si Greci'a. Me bucuru că aceste intrunite nisuintie avura rezultatulu de a preveni intrerumperii seriose a liniscei in Orientu.

Cu Statele-Unite d'in Americ'a am inceputu negociatiunile pentru complanarea unoru cestiuni, cari atingu interesele si relatiunile ambeloru state. Amu cea mai firma sperantia cumcă rezultatulu va fi, a depune pre base firma si durabila amiceti'a, ce trebuie sê existe tot-deun'a intre Americ'a si Angli'a.

Cu parere de reu am intielesu că in Neuseelandu s'au intemplatu turburări de pace, cari erău in parte mestecate cu brutalități. Credu că regimului

colonialu si poporulu nu-i va lipsi neci energi'a pentru suprimerea rescolie, neci intieptiunea si moderatiunea, cari au se impedece rentornarea ei.

Preliminarielle speselorulu pentru anulu viitoriu finantialu vi se voru substerne. Acestea sunt compuse pre langa esact'a consideratiune a ramurilor de administratiune si voru midiloci micsiorarea sarcinelorulu tierei.

Trebuintiele ce cresc necontentitu si multiplele interese ale tierei, voru face ca dle vostre sê esaminati mai multe cestiuni de importantia juridica-publica.

Starea Irlandiei mi permite sê credu, că d. vostre veti fi scutiti de necesitatea durerosă — ce inse parlamentulu d'in urma s'a vediuu constrinsu a o face — a restringe securitatea libertății personale prin suspinderea actului Habeas-Corpus.

Vi recomandu, a esamina si studiă modulu presentu pentru esecutarea alegeriloru in parlamentu si comune, sêu dora s'aru potè mediloci garantie nouă pentru decurgerea pacinica, pentru sinceritate si libertate. Vi se va substerne unu proiectu alu carui-a scopu e, cu raportu la solvirea contributiunei, a usioră apesarea de pre unele clase industriarie, încātu s'aru vedè ajutoriulu cu potintia.

Mai departe veti desbate unele proiecte, cari privescu la largirea si inbunetătirea invetiamentulu in Scoti'a; mai incolo se voru presentă proiecte, pentru scoterea venitelor d'in mai multe abatie englese cari voru avè a servisi scopuriloru de invetiamentu.

Unu proiectu nou are sê medilocesca, prin introducerea comisiuniloru finantiarie pentru districte, aplicarea principiulu de reprezentare si pentru control'a contributiuniloru districtuale. Totu de odata veti esamina si legea de bancrota, in favorea impartirii bune a masei concursuale si delaturarea inchiisorii pentru detorie.

Regularea afaceriloru beserecei irlandese vi se va substerne spre esaminare câtu mai curendu. Legea relativa la trebele aceste pretinde in celu mai mare gradu intieptiunea parlamentulu. Sum convinsa, cumcă d. vostre la aceste numai de câtu veti respectă tote interesele drepte, că veti fi condusi de nisuintia pentru inaintarea prosperării religiunei și că veti lucră amesuratu principiiloru ecuității si dreptății. D. vostre veti ascură influentia simtiementulu binevoitoriu si a opiniunei publice irlandese prin loialitate si lege, pentru a sterge memori'a batălielor d'in trecut in Irlandi'a si pentru a ni sustienē si nutri simpatiele unui poporu noc aplecatu. La tota afacerea binelui comunu, mai cu sēma una atâtu de importanta me rogu, ca Atotpoterenculu sê-vi conduca consultarile si sê vi le incoroneze cu rezultatele dorite.

Varietati.

* * * Garibaldi eroul de Caprer'a, prin una epistola pro voca pre candioti a se adresă uniunii americane, pentru a acêsta sê-i mantuesca de jugulu turcescu.

* * * (Anticitati) In vii'a proprietariulu d'in Moor, Ioan Krar s'au descoperitu unu galbenu d'in tempulu regelui Mathi'a Corvinulu, si 1370 bucăti de bani de argintu, mar parte d'in tempulu domnirii lui Mathi'a Corvinulu, Uladislav II si Ludovicu II. Intre acesti-a s'au aflatu si bucăti singuratece de la Ferdinandu I., Ionu Zăpolya si de la Masimilianu II. Bani acesti-a s'au tramisu museului ungurescu d'in Pest'a. Ore noi candu vomu avè unu museu nationalu?

Sciri electrice.

Bucuresci, 18 fauru. Prin unu decretu alu principelui Carolu se concede jidoviloru portarea totu feliulu de oficie de statu si sumiterea loru la orice ocupatiuni d'in categori'a edificăriloru publice.

Florenti'a, 18 fauru. Camer'a a primitu conventiunea postala facuta cu Federatiunea de nordu. Ministrulu finantierulu a prezentatu unu bugetu provisoriu pentru doue lune.

Scire elect. partec. a „Feder.“

Ora de a-mare, 20 febr. 4 ore, 20 min (sosită in Pest'a la 5 ore 45 min. éra la Reclă la 7 1/2 ore ser'a.) In conferinti'a tienuta la Beusiu, sub presiedinti'a lui Alexandru Romanu, s'a proclamatu principiulu de solidaritatea deputatiloru romani. S'a primitu unanimu candidarea lui Demetriu Ionescu Insuffetire generale. Ser'a conductu de 10 facle si banchetu. Bravii alegatori de Ceicneclatiti in sentiemintele loru romanesce. I. Tinc'a, intieleginti'a destramata. Dezső, Blascovicu rivali, seducu poporulu si prentu prin coruptiune. La Crisiulu rapede, cand darea inca suspinsa, partidulu nationalu re. La Margit'a neci unu semnu de victorie nationalu.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.